

Motion till riksdagen 2013/14:A361

av **Kajsa Lunderquist (M)**

Översyn av turordningsreglerna i LAS

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av turordningsreglerna.

Motivering

Finanskrisen har satt sina tydliga spår i flera av de europeiska ländernas ekonomier. Tack vare ett tydligt ansvarstagande för de offentliga finanserna har alliansregeringen visat och fortsätter att visa, Sverige vägen till en stabil ekonomi.

För att bibehålla en stark och stabil ekonomi är det viktigt att fler människor kommer i arbete. För många, framför allt unga, är det dock svårt att ta sig in och hålla sig kvar på arbetsmarknaden, och ungdomsarbetslösheten är fortsatt hög i Sverige.

Skälen till den utbredda arbetslösheten är många. En av de troligaste anledningarna torde vara de s.k. turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS). Reglerna innebär att de som arbetat kortast tid på ett företag är de som först får lämna vid personalneddragningar. Detta drabbar i hög utsträckning unga människor, eftersom det ofta är de som kommit till arbetsplatsen sist.

Det hävdas ofta att ungdomar, även utan turordningsreglerna, skulle vara de första att lämna arbetsplatsen vid neddragning med hänsyn till att de har minst erfarenhet och därmed är minst värdefulla för företaget. Ett sådant tanke sätt ser dock bara till de kortsiktiga vinsterna. En yngre medarbetare, som initialt dessutom förmodligen har lägre lön, i början av sin karriär kan långsiktigt visa sig vara långt mer värdefull för företaget än den som varit anställd under en lång period.

Fel! Okänt namn på

Det finns förvisso möjlighet att göra avsteg från turordningsreglerna genom överenskommelse mellan arbetsgivare och lokala fackföreningar, och på företag med 1–9 anställda får två personer undantas från turordningsreglerna. Då unga har en tendens att inte vara fackligt anslutna i lika hög grad som äldre kan det ifrågasättas hur pass stor relevans sådana överenskommelser har för unga medarbetare. Det ter sig inte troligt att en facklig representant skulle förespråka att en ung, icke fackligt ansluten, medarbetare skall undantas turordningen framför en äldre fackmedlem. Att möjligheten finns att göra avsteg från turordningen är bra och viktigt, men flexibiliteten kunde omfatta samtliga anställda.

Exempel på ökad flexibilitet kan hämtas från t.ex. Danmark. Trots närheten mellan Sverige och Danmark är skillnaden stor mellan ländernas arbetslöshetssiffror gällande unga. Den danska arbetsmarknaden och arbetsmarknadslagstiftningen ser annorlunda ut jämfört med Sverige och det kan därför vara svårt att dra direkta paralleller. Det kan dock konstateras att danska ungdomar generellt sett trivs bättre på sina arbetsplatser, känner en större säkerhet och ser mer positivt på sin framtid på arbetsmarknaden än vad svenska ungdomar gör. En stor skillnad mellan de båda ländernas arbetsmarknadslagstiftningar är att det i Danmark inte finns några turordningsregler.

Turordningsreglerna kan även potentiellt ha en skadlig inverkan på samhällsekonomin i stort. Risken finns att den kvalificerade arbetskraft som så väl behövs i företagen inte når dit. Ett sådant scenario skulle försämra företagets och Sveriges konkurrenskraft. Turordningsreglerna riskerar därmed att inte bara drabba den enskilde utan att dessutom negativt påverka tillväxten och vårt gemensamma välstånd.

Varför ungdomsarbetslösheten är så hög i Sverige är inte en okomplicerad fråga att besvara. Orsakerna är naturligtvis många. I en strävan att sysselsättningen skall öka vore det önskvärt att se över de lagar och regler som möjligtvis kan anses hindra eller sakta ner en sådan utveckling.

Stockholm den 4 oktober 2013

Kajsa Lunderquist (M)